

בלצן חנוך

נוד ב-1928 בקישינב, בסרביה, עלה לארץ ב-1939
התגייר לצבא הבריטי ב-1943
הצטרף לפעילות בבריחה ב-1945

ה ע ס נ ה ר י ס ' 0

פירוק הבריגדה

אתחיל את סיפורי מהיום בו הודיעו על פירוק הבריגדה והחזרת אנשיה ארצה. הייתי אז חייל בגדוד העברי השני בבריגדה. ביום בהיר אחד, הגעתי לעיר גנט שבבלגיה כדי לבקר ב"מרכז לגולה", לבדוק איך אפשר להסדיר תעודות ומדים צבאיים של חייל בריטי, כדי לנסוע למזרח אירופה, לחפש את בן דודי, שנודע לי שהצליח לברוח מרוסיה לרומניה והוא תקוע שם באיזה שהוא מקום.

אותה עת, כבר ידענו על השואה, ידעתי שכל משפחתנו הושמדה. לא יכולתי לחזור הביתה מבלי לעשות משהו להצלת אחד השרידים. חשבתי שאם אמצא את בן דודי, אלבישו במדי חייל בריטי ואקח אותו לבריגדה. ואמצא דרך להעבירו ארצה.

החייל, שישב ב"מרכז לגולה", ראה חובה לעצמו להזהירני, שהמצב במזרח אירופה אינו כפי שהיה, וכבר היו מקרים, שחיילים "בריטיים" לא הצליחו לעבור את כל מדורי הביקורת, למרות "התווה ובהו" השורר שם.

נוסף על כך, ההכרזה על פירוק הבריגדה העמידה בספק את האפשרות להעביר במהירות את בן דודי לבלגיה. עורני עומד ומהרהר איך לפעול, מה כדאי ומה לא. כדאי לעשות, והנה מישהו קורא בשמי. היה זה ירדי, מכבי מוצרי-מני.

לא, לא בן-דוד אחד בלבד!!!

מכבי, אחרי ששמע, על הענין שלשמו באתי, פנה אלי בזו הלשון: "למה לך לחפש 'רק' את בן דודך? - אם אתה מוכן, בוא נחפש את מרבית 'בני הדודים' ובן דודך ביניהם.... אנו יוזמים הקמת ריכוז של נוער יהודי באיטליה, מניצולי המחנות, לאמנם בנשק. למען יוכלו לשמש עתודה לפלמ"ח למאבקנו בארץ, אולי להעלותם על אניות מעפילים 'בעליה מזוינת', אנו מעבירים עכשיו מכאן, מכוניות ונשק לדרום צרפת ואיטליה ומגייסים בחורים כמוד, המוכנים להצטרף אלינו. בוא גם אתה עמנו. וגם את בן דודך נעביר אליך ממזרח אירופה לאיטליה."

התייצבות אצל נחום שרמי-מפקד אירופה

נגד דברים "הגיוניים" כאלה, לא יכולתי להתנגד ועל המקום, בבית חקפה, בעיר גנט, תקענו כף והסכמתי להישאר, כגנט, כדי להתקבל למחרת אצל נחום שרמי, יחד עם מספר חיילים מן הבריגדה שגויסו למטרה זו. הבחורים שהתנדבו, תוכנן כשיערכו מן הצבא הבריטי, יירשמו באונרא כפליטי-שואה, ובמקומם "יעלו" - בין החיילים-פליטים לבושים כחיילים...

נחום שרמי, שהתייצבתי בפניו, לא היה חייל במדים. היה לבוש אזרחי, ומונה ע"י בן גוריון כ"מפקד אירופה. שרמי שאל אותי מספר שאלות - אישר את הצטרפותי.

אני בוחר לי "מחליף"

העניינים התחילו להתפתח במהירות מסחררת. היחידה שלי בגדוד השני, עמדה לחזור בקרוב ארצה להשתחרר. באחד הימים הגיע למחנה מכונית צבאית שלקחה אותי למחנה בצפון הולנד. ללא שהיות וגינוני טכס הודיע לי מפקד המחנה - רב סמל מהבריגדה - שכאן במחנה, עלי לבחור ב"מחליף". כאן רוכזו כמה עשרות בחורים מפליטי גרמניה, צרפת ובלגיה ומקומות אחרים. הלבישו אותם מדים בריטיים והעסיקו אותם בתרגילי-סדר, במידה הדרושה, כדי שיוכלו להתנהג ולהופיע כחיילים בריטיים.

עברתי בין השורות לחפש טיפוס מתאים. מן השורות הביטו אלי עיניים מתחננות. ומזמן לזמן שמעתי לחישה: "נעמט מיך" (קח אותי)..

מבטי נעצר על בחור אחד, קצת יותר שמנמן ממני, אשר נראה לי מתאים. הוא הסתכל עלי בלי לבקש דבר, אני משום מה, התרשמתי שהוא מחליפי התאום, הצבעתי עליו. מן הרגע זה נחרץ גרלו. היה זה בחור יהודי מהולנד, מומחה לצבע ושמו קופל. לקחתי אותו ליחידה שלי. היה עלי ללמדו בפרוטרוט את כל הביוגרפיה השלי. את מרנינה, שהייתה החברה שלי. לדעת את הפרטים על הורי, אחי ואחותי את כתבותיהם, את כל חברי הקרובים ביחידה... היה מאוד חשוב ללמדו להתנהג כראוי כי עתיד היה לבלות ביחידה ולצאת אתה לדרך. עד "שחרורו" מהצבא בזהות שלי.

הרשומים בפקודה, לנסוע למילנו ולהתייצב בפני אב בית הדין הצבאי למתן עדות בעניין בטחוני המחייב סודיות". כן היה כתוב: "אתם לא תגלו לשום קצין או חייל או פקיד, מטרת נסיעתכם ותוכן עדותכם, אלא אך ורק לאב בית הדין צבאי במילנו. רק לו עליכם למסור את המעטפה שבידכם המכילה חומר סודי חשוב" (במעטפה זו, שהייתה חתומה בשעווה, נמצאו הדולרים שעמדו לרשותנו לעת צרה).

מניצה עברנו לרכבת אזרחית, והגענו לגבול צרפת - איטליה. ירדנו בעיירה האיטלקית וונטמיליה. היה עלינו לעבור ברגל את תחנת ביקורת הגבולות הצרפתית, המשוכנת בצריף, שהיו בו 3 שולחנות ארעיים: ל"מכס", ל"בריאות" ול"משטרה", הלכנו בשורה עורפית, והנחנו סיגריט וידג'יניה אחת עבור כל חייל על כל שולחן... ועברנו לבנין השני-צריף הגבול של האיטלקים... גם שם היה אותו ריהוט וגם שם עשינו - בלי לדבר מילה - אותו התרגיל... כעבור כמה דקות היינו באיטליה. עלינו שוב על רכבת אזרחית למילנו...

הסתלקנו מהר בדלת הראשונה שראינו ויצאנו לרחוב. ברחוב כבר היינו חופשיים בפעם הראשונה, רק שהיינו במדים... אך עד מהרה הגענו למשרד הקהילה היהודית, נכנסנו בו "שבעה חיילים בריטיים" ויצאנו... שבעה "פליטים" יהודיים בבגדים אזרחיים וניירת שקיבלנו מן הג'וינט.

ריצ'רד ג'ימס וינטר הוכנס למחסן עם בגדיו ותעודותיו (אז לא ידעתי כי באחד הימים שוב יקום לתחייה) שמי החדש (הפעם לפי בחירתו) היה דויד גולדברג, יליד רובנו שבפולניה.

בחרתי בשם זה, שהוא שמו של בן דודי מצד אימי, שבוודאי נספה בשואה. הכל למען תהיה לי אחיזה כלשהי במציאות ולא אשכח את שמי.

ימי איטליה

כך התחילו ימי איטליה. בהתחלה ישבנו בסביבות רומא וביקרנו פעמים אין ספור את שער טיטוס שהיה בשבילנו סמל והסבר למה אנחנו פה? בינתיים ניהלנו את ריכוזי העולים שבסביבה. אני מוניתי למפקד בית בו שכנו שלשה "קבוצים" בשש דירות. הצפיפות הייתה בלתי נסבלת, לא היה רופא, לא היו תרופות, אפילו מד חום לא היה ואולי היו אלה אנשים צעירים אשר כבר עברו את רוב מחלות הילדות.

לעולם אותם לא נבין...

מן הימים הראשונים הללו אני נזכר במסיבת ליל השבת הראשונה שלי באוסטריה. נכנסנו לאולם, חשבנו שבחושך איש לא רואה אותנו, התיישבנו בפינה.

חזרתי למחנה עם קופל, שהחל ללמוד את "חנוך בלצן" כל הטרחה הזאת נועדה להכשירו, לעמוד במבחן, אם יידרש להזדהות או ייחקר במקום כלשהו. לבסוף העברתי לידו את הרובה, את כל ציודי האישי, ואחרון אחרון את פנקס החייל שלי.

מסרתי את קופל לידי חברי הטובים זרובבל הורוביץ ו"ל (שנפל במלחמת השחרור) ויבלח"א ינקלה לויתן וחנן קרפס.

קופל, כלומר מחליפי, הגיע ארצה בשלום והשתחרר (בשמי) מן הצבא הבריטי.

את חכי לי - ואחזור....

ענה עמדה בפניי שאלה מטובכת: מרנינה! (החברה שלי) מה אומר לה? היא תחשוב שהשתגעתי... לכתוב ולהסביד לה לא יכולתי, זה יכול ליפול בידיים לא רצויות ולסכן את כל המבצע. לא לכתוב כלום מה היא תחשוב? שאינני אוהב אותה? ביום האחרון, לפני צאת הרכבת לפריס, כבר לא הייתה לי במחנה, מיטה. לא חדר ולא שולחן, עמדותי בין המכונניות שיוערו לזוז, עם הגרוד לכיוון עיר הנמל הצרפתית טולון, לבין המכוננית שהייתה מיוערת לקחתי לרכבת הבלגית לפריס... ובחצי עמידה והישענות על הטנדר, אפפה אותי הרומנטיקה של אמי וכתבתי, ככתב ידי, על רף נייר כחול, את כל השיר הנהדר של שולוחוב, "את חכי לי ואחזור"... והוספתי את המלים:

"אם תחכי לי - אני אחזור!" סגרתי המעטפה ושלחתי את המכתב - בלי הסברים נוספים.

מרנינה חיכתה לי שנה שלימה... לא התכתבנו ואני חזרתי כפי שהתחייבתי... בשיר של שולוחוב והתחתנתי אתה.... והקמנו משפחה עם שלשה ילדים נפלאים...

ריצ'רד ג'ימס וינטר - יוצא לדרך

עבודי הכינו פנקס חייל חדש, רשמו בו את תיאורי האישיים האמיתיים. נתנו לי שם: ריצ'רד ג'ימס וינטר, בן הדת הקתולית-רומית, (משום שקתולים-רומיים אינם כה שכיחים בין האנגלים, במידה ואזדמן לחברה אנגלית ואצטרך לחיות בה, תהיה לי הזכות להיות מוזר במידה מסוימת). נוסף לכך, רשמו לי אישה הולנדית בשם אלי וינטר, הגרה באמסטרדם. כל זה כדי להסביר את נסיעותי, אם אצרך לסייר באירופה. לקחתי תצלום של חברתי מרנינה, ובכתב נשי, רשמנו "הקדשה" כדלקמן: "לבעלי היקר, ריצ'רד ג'ימס, באהבה מ"אלי". תחשוב עלי תמיד ותחזור אלי מהר..." כל זה כדי לשוות לעניין יותר "טבעיות".

מגנט נסענו לפאריס, בתחנת פאריס התחלנו לשכנע את מנהל התנועה האמריקני וקיבלנו תא בקרון אמריקני לניצה. היינו קבוצה של שבעה חיילים, היתה בידנו פקודה מודפסת ממפקדת האזור כביכול, בה נאמר: "על שבעת החיילים

על הבמה עולה "משורר" ופונה, באידיש, ישר אל הפינה
בה ישבנו ואמר:

"איהר וועט אונז קיין מאל ניט פארשטיין"
(לעולם אותנו לא תבינו...)

"איהר זענט אין טרעבלינקא - נישט געווען"
(כי בטרבלינקא לא הייתם...)

אותו בחור-צדק! כאותו רגע עוד לא היינו בטוחים! אינני
בטוח שכבר ידענו על 6 מיליון... ובוודאי לא ידענו על
מחסני השיניים, מחסני הגעליים וזוועות אחרות... לא
התווכחנו, ידענו שהצדק אתו. אנחנו לא נוכל להבין!

פיאצה-טורה

לאחר הגיעה השיירה הגדולה של מכבי מוצרי-מני, זזנו
צפונה, לכיוון מילנו, במשאיות מכוסות ב"ברזנטים",
הצבועות בצבע חום צבאי, עם מספר כדורי והכתבת: AJDC
של הג'וינט, שפירושה היה:

American Joint Distribution Committee או כפי
שהסביר זאת לפקיד איטלקי, אברהם ארזי, שניהל את
פעולות המוסד לעליה ב' באיטליה:

"AMERICAN JOINT DIPLOMATIC CORP"

שכל מלה "מעוררת כבוד" ומשחררת את הצורך בהסברים
נוספים.

כשהתקרבו למילנו ראינו שהמשאיות פונות לטורינו, אך
גם לשם לא נכנסנו, אלא המשיכו להזדחל ב"דרך לא דרך"
עוד כמאה קילומטרים, באלפים האיטלקיים, ונכנסנו
לעיירה "שכוחת אל" הנקראת: פיאצה-טורה.

כאן, בכפר נידח זה סידרנו, בחורבת בית הספר, כתות לימוד
לעברית, חשבון וטבע ללימודים עיוניים, וכמובן, אולם
התעמלות ומועדון וכמובן, סידורים לאימונים בנשק קל,
רוכים בעיקר, שאותם החבאנו בתוך באר יבשה שהייתה
בחצר והתחלנו לקבל חניכים...

החניכים שקיבלנו היו "יוצאי מחנות, נערים שהפסיקו
לימודיהם בגלל השואה, וכן אחים ואחיות של הנערים.
הם באו בקבוצות מאורגנות ע"י תנועות הנוער. בעצם
ייסדנו בית ספר שמטרתו לא הייתה ברורה. בלי פיקוח
ובלי כל משרד חינוך... איש לא ידע שהוא קיים.
היינו מנותקים מהעולם... ממבקרים ומאורחים...

משימה חדשה בצרפת

ימים טובים אלה נגמר די מהר. בבוקר אתר הובלה לי אל
"מונדק" מי שהיה מפקדנו במקום, אשר הודיעני כי עלי
לנסוע מיד למרסיי שבצרפת, כדי לפתוח ולנהל שם "בית
ספר לאלחוטאי מורס לאניות מעפילים. את החניכים נבחר

מתוך כוח האדם של "יוצאי המחנות" משום הקושי שנוצר
להעביר מומחים כאלה מהארץ.

זוהי פקודה של נחום - אמר מונדק. ולא נתן לי להמשיך
בויכוח ומיד ניגש לטפל בסירורי ההסעה, שהיו די
מסובכים. מפיאצה-טורה נסעתי לטורינו. שם בארמון עזוב
היה המשרד, המחסן והפקיד, שידע לכתוב על התעודות
הצבאיות. הגענו שוב לרכבת לצרפת.

כשנכנס קונדוקטור והחל לאסוף פספורטים. הגשתי לו
את "פנקס החייל" ודאגתי שהמכתב שבו כל הרשויות
הצבאיות והאזרחיות מתבקשות להגיש עזרתן לסרג'נט
ריצ'רד ג' וינטר, הנוסע על חשבונו כ-COMPASSIONATE
LEAVE להולנד... ולא אספר כאן כמה דפיקות לב שעברו
עלי במשך כרבע שעה עד שחזר הקונדוקטור והחזיר-גם
לי-את הפספורט ובזוית העין שמת לי לב כי על מכתב
ההמלצה המזוייף שהכין לי הפקיד שלנו בטורינו, כבר
התנוססה חותמת רשמית ראשונה EXIT FROM ITALY,
מן הרגע הזה רווח לי וכל יתר שלוש הכדיקות, הכניסה
והיציאה משוויצריה והכניסה לצרפת, עם כל החותמות,
עברו בחיך קל וכלי דפיקות לב, עד שהגעתי לפאריס.

בפאריס נסעתי לכתובת שנתנו לי, על הרלת היה מודבק
כרטיס ביקור בצרפתית אהוד אבריאל - עיתונאי - בכ"כ
העיתון "יומן הגעתון". הבינותי שבאתי לכתבת הנכונה
וצלצלתי בדלת. פתחה לי בחורה בשם שולה ארלוזורוב,
ולאחר ששמעה את סיפורי הציעה לי ללכת למלון להתארגן
כי זה יקח שבוע שבועיים עד שיסדרו לי את הניירות
האזרחיים וכו'. כאן אני מוכרח בצער להתוודות על אחת
השגיאות שהיו לי בחיים... שכחתי שאני בפאריס, בירת
העולם, שכל אדם חולם על הזדמנות כזאת.

טלפנתי לנחום, אשר מיד הזמין אותי למלון כי יש לו מישהו
שברצונו שאכיר. כשהגעתי למלון, מצאתי אצלו איש לא
מרשים במיוחד, עד שהציגו בפני "זה מסיה פול, מפקד
המקי (הענף היהודי של המחנת הצרפתית), תגיד לו מה
אתה צריך במרסיי!"

לשוני נאלמה דום. לא ידעתי מה לבקש לבסוף פלטתי
שאני צריך תעודות ומישהו שאוכל לפנות אליו בשעת
צורך...

"זה פשוט וקל" ענה פול, תפנה בכתובת שאתן לך אל אל מר
טאו... ותגיד לו שאני שלחתי אותך... רשם לי כתובת
והסתלק. כאותו רגע לא ידעתי עד כמה יעזור לי קשר זה.
נחום אישר את תכניתי לנסוע למרסיי במדי הצבא הבריטי
ולא להפסיד זמן להוצאת תעודות בפריס. כעבור זמן לא
רב כבר הייתי ברכבת למרסיי.

כשהגעתי למרסיי ירדתי מן הרכבת, יצאתי בדלת צדדית
מהתחנה וכעבור רגעים אחדים הייתי כבר ברחוב, קפצתי
לתוך מונית ונתתי את הכתובת של "סן-ג'רום", היכן שהיה
מחנה פליטים גדול ובו המשרד שלנו.

דבר ראשון שעשיתי היה להתפרק מן הבגדים של ריצ'רד ג'יימס, וללבוש בגדים אורחיים של פליט יהודי. דבר שני היה לחפש את מסייה טאו.

את טאו מצאתי במשרדו. כשאמרתי לו "נשלחתי אליך ע"י מר פול, קם ממושבו, כמעט והצדיע... למחרת בבקר היה בידי טופס, עם תמונה, של "משטרת בוש-די-רון", המאשרת כי "כל תעודותיו של מר 'דויד גולדברג' נמצאות בטיפול המחלקה לזרים של משטרת המחוז... מאותו רגע נהייתי אדם 'ליגלי' ככל האימפריה הצרפתית..."

בית הספר הימי "זבולון"

התחלתי לחפש ברחבי מרסיי מעונות וזה לא הייה דבר קל כי היו לנו דרישות לא קלות:

שיכון טוב, אולם לימודים ללמעלה מ-20 איש והעיקר, רחוק משכנים סקרנים. לקח לנו כ-10 ימים ובסופו של דבר מצאנו... ארמון עזוב שעל דלתותיו החיצוניות התנוססה פלטת שיש ועליה כתוב:

"כאן בבנין הזה ישן 2 לילות, הוד אימפריותו נפוליאון הראשון, שבא להשתתף בחתונת אחיו... ביום..."

חניכים להשיג היה כבר יותר קל, מכל המחנות העבירו בחורים צעירים שידעו עברית לסן-ג'רום, אפילו דחו את עלייתם ארצה לטובת הקורס. בין המועמדים הייתה קבוצה של אמריקאים, שעוקבו מן ה"קבוץ", וקבוצה של אנגלים, שהגיעו לאנגליה בזמן המלחמה כפליטים. היתר היו ילדים שגדלו במחנות. אנשים מצויינים שהיה תענוג ממש לעבוד אתם.

כך התכנסנו בפעם הראשונה לארוחת ליל השבת החגיגית לפתיחה החגיגית של הקורס, שמשתתפיה עוד לא חלמו את גודל המאמץ המחכה להם.

מיד הכנסתי סדר יום נוקשה למדי שמתחיל עם השכמה, התעמלות בוקר וכיבוי אורות והרבה שעות תרגול כדי שיפיקו בזמן קצר ככל האפשר את המיומנות הדרושה לתפקיד האחראי שעמדו לקבל. וחזו המשברים הצפויים באימונים כאלה וידענו לצפות להם ולהתגבר עליהם עד שהגענו לסיום המוצלח. הודעתי לנחום שיבוא מפריס לטקס הסיום וההשבעה שערכנו על ספר התנ"כ ועל אקרו טעון. במשך כל החדשים, ביקרו אצלנו, בארמון שנפוליון ישן בו, כל המי ומי של המוסד שעבר בקרבת מרסיי... כמו משה דיין, שמעון אבידן, מוקה לימון ועוד רבים שלא ידעתי את שמותיהם, אך כולם הסתכלו בפליאה ומידה רבה של סקרנות והערצה, על הניסוי המוזר הזה. אבל בשבילי זה לא הייה ניסוי אלא המבצע המסובך ביותר של חיי... חשבתי כי מגיע לחניכים פרס כלשהו וביקשתי טלפוגית מנחום לקחתם לשלשה ימים למונטה-קרלו, ואף לקחת אותם לאולם הרולטה.

כעת - תחילת 1947 - חשבתי כי הגיע הזמן לחשוב גם על עצמי, לקחת רכבת לפאריס והפעתי שוב אצל נחום שדמי. הזכרתי לו את שיחתנו הראשונה בגנט... וביקשתיו שישלח אותי הביתה להמשיך לימודי בטכניון.

נחום, אמר לי כי אין לא שום טענות עלי וכי עמדתי יפה במשימות שהטיל עלי וכי יש לו שתי אפשרויות: האחת באניית מעפילים, שאיננו יודע מתי תצא וכמה זמן אצטרך להישאר בקפריסין. והשניה ב"עליה ד'". בתנאי שיהיה לי "פספורט"... (כאן עלי להסביר: עליה ד' הייתה עליה באנייה ליגלית, עם ויזה פלשתינאית מזויפת, של פלשתינאי חוזר לארץ, לאחר העדרות בגלל המלחמה... כמובן שבחרתי "עליה ד'").

כששאלתי את נחום איך להשיג פספורט? ענה לי - לזאת אתה צריך להיות מומחה יותר ממני. יצאתי מנחום וראשי מוטוטר "איך משיגים פספורט? למולי נתקלתי בידיד חכם והוא יעץ לי: לך ל"לוע הארי", למשטרת פאריס, תגיד שם שאתה פליט, ויש לך הזדמנות לעזוב את צרפת לפלשתינה, חסר לך "רק" איזשהו פספורט. הם לא יאסרו אותך, כי הם לא יכולים להחזיק בבית הסוהר מאות אלפי פליטים שהיו להם באותו זמן. תן להם את הנייר שקבלת ממשטרת בוש-די רון ותראה מה יהיה? וכך עשיתי, ועברתי כמה שעות בין תור לתור עד שהגעת לגברת נחמדה אחת אשר "ריחמה" עלי, ולקחה את הנייר שנתן לי מסייה טאו (בתוספת 1000 פרנקים חדשים שאני "נידבתי") ואמרה לי לבא בעוד יומיים.

בסופם של יומיים וחצי של ציפיה, יצאתי ממטה המשטרה של פריס עם פספורט של הריפובליקה הצרפתית, על שם "דויד גולדברג", "טוב ליציאה חד-פעמית-מצרפת" והגשתיו חגיגית לנחום. חיכיתי עוד כמה ימים עד שקבלתי את הויזה המזוייפת וחזרתי למרסיי ולהיפרד, ארזתי את הסמרטוטים שלי ב"מזוודה של הפליט האלמוני" ואני יורד לי לאטי לאורך ה"קורניש" לנמל הגדול, הולך ומסתכל בשלווה על הנוף כאשר לפתע, אני מרגיש טפיחה על השכם. "הי בלצן, אני נוסע לפלשתינה". אני מפנה את הראש, ואני רואה את שמחה, קצין יהודי מאנגליה, ששירת בפלוגה שלי בכריגרה... מה אני עושה אתו. אולי הוא בכלל מה-FSS? הוא מכיר אותי בשם "בלצן" ואני בכלל "גולדברג". אובד עצות מילמלתי שאני מחפש טלפון והסתלקתי עד למשרד הקרוב. טלפנתי לחגי אבריאלי, שניהל את המשרד במרסיי, ספרתי לו את הענין ושאלתי מה לעשות?

הוא ענה לי: "שמחה זה אינו חייב לדעת איזה פספורט יש לך בכיס, ואם יעשה לך צרות, זרוק אותו לים!" עם עצה חכמה זו, חזרתי לאוניה, הסתכלתי על שמחה וראיתי שהוא "רחב כתפים וחזה" יותר ממני... והחלטתי כי יהיה לי קשה לזרוק אותו לים...

הפספורט שלך: "והבטיח להביא לי הביתה תעודת זהות מנדטורית... על שם חנוך בלצן. למחרת התחלתי בהרפתקה חדשה בטכניון העברי בחיפה, אשר אינה דומה כלל להרפתקה שסיימתי זה עתה, שהייתה ההרפתקה הגדולה והמוזרה ביותר של חיי.

גם חשבתי אולי הוא אפילו יהודי וציוני טוב... החלטתי להתיידד אתו... ואכן הוא היה בחור נהדר וביליתי אתו כל הנסיעה - 12 יום, כולל יומיים עגינה וירידה בפלרמו שבסרדיניה, עד שהגענו לחיפה ועברתי (במרחק משמחה) את הביקורת של ממשלת פלשתינה א"י, ויצאתי את שער הנמל, לאחר שבחור בלתי מוכר, ניגש אלי ולחש: "את

ברכב צבאי בריטי הוסעו המעפילים לחופי העליה בדרום אירופה ע"י חיילינו בצבא הוד מלכותו